

Učební osnova vyučovacího předmětu Číslicová technika

<i>Obor vzdělání:</i>	26-41-M/01 ELEKTROTECHNIKA
<i>Délka a forma studia:</i>	1 rok, denní studium
<i>Celkový počet týdenních vyuč. hodin:</i>	3(1)
<i>Celkový počet hodin teorie (cvičení)</i>	68 (23)
<i>Platnost od:</i>	1. 9. 2011

Pojetí vyučovacího předmětu:

1. Obecný cíl vyučovacího předmětu:

Seznámení se s logickými funkcemi, Boolovou algebrou, sestavováním logických funkcí z elektronických obvodů (-pomocí blokových schémat) a kontaktních schémat. Dále s minimalizací a transformací logických realizací logických funkcí. S obvyklými kombinačními funkcemi, číselnými kódy a aritmetickými obvody, klopnými obvody, čítači a jejich dynamickými parametry a podmínkami správné činnosti.

2. Charakteristika učiva:

Předmět je zařazen do výuky ve třetím ročníku. Žák zdokonaluje své schopnosti logického myšlení, schopnost práce s abstraktními pojmy Boolovy algebry, logickými integrovanými obvody a práce s odbornou literaturou. Jeho hlavní částí budou součástí otázek profilové ústní maturitní zkoušky a zadání profilové praktické maturitní zkoušky.

3. Výchovně vzdělávací cíle vyučovacího předmětu:

Škola vyvine úsilí, aby po absolvování předmětu žák v co největší míře dosáhl znalostí, dovedností, postojů, hodnot a preferencí uvedených v profilu absolventa tohoto ŠVP. Ve vyučovacím předmětu číslicová technika usiluje zejména o to, aby žák:

- dovedl řešit úkoly v týmu i samostatně
- měl odpovědný přístup k plnění pracovních povinností
- dovedl shromažďovat informace potřebné k řešení úkolu z různých informačních zdrojů - z odborné literatury, firemních prospektů, pomocí internetu
- dovedl vytvořit technickou dokumentaci v souladu s technickými normami
- uměl pracovat s logickými funkcemi zadanými pomocí tabulek pravdivostních hodnot
- uměl sestavovat elektronická (bloková) a kontaktní schémata logických funkcí
- uměl minimalizovat logické funkce pomocí Karnaughových map
- uměl realizovat elektronické obvody s použitím výhradně logických členů NAND, případně NOR
- rozuměl obvyklým kombinačním funkcím
- znal číselné kódy a aritmetické obvody
- rozuměl činnosti klopných obvodů i významu použití klopných obvodů MS
- chápat činnost čítačů a umět využívat dostupných klopných obvodů pro jejich realizaci
- znal dynamické parametry potřebné pro určení podmínek správné činnosti klopných obvodů a čítačů

4. Výukové strategie:

- výuka probíhá ve 2. ročníku v učebně se všemi žáky i v laboratoři se skupinami

Například:

- hlavní metodou práce je výklad spojený s odvozením vztahů a procvičování na příkladech
- učitel zadává pravidelně domácí cvičení z aktuální látky i z opakování, podstatná je práce je s tabulkami a odbornou literaturou.
- probraná látka se pak procvičuje na cvičení, včetně fyzické realizace obvodů pomocí stavebnice.

5. Hodnocení výsledků žáků:

- hodnocení žáků se řídí klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu. Ověřování písemné testy prověří stupeň osvojení znalostí, schopnost aplikace poznatků z jiných předmětů a schopnost užití znalostí k vyřešení konkrétních úkolů. Ústní zkoušení ověří navíc soustavnost přípravy a částečně i schopnost sestavení obvodu ze zadaných prvků.

Kriteria hodnocení:

- znalosti z teorie a z problematiky praktických úloh – písemné, ústní i praktické
- stanovení logické funkce a sestavení schématu obvodu dle zadaných požadavků
- úroveň zpracování úloh na cvičení a samostatnosti jejich řešení.
- využití a aplikace znalostí z ostatních technických předmětů

6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat:

Cílem předmětu je, aby studenti:

- pochopili možnosti využití znalostí číslicové techniky pro studium a hlubší pochopení učiva probíraného v rámci předmětu mikroprocesorová technika
- řešili jednoduché logické úlohy
- navrhovali schémata jednoduchých obvodů
- byli schopni číst schéma obvodů a pochopit jejich funkci
- pochopili souvislosti s ostatními předměty (matematika, fyzika, elektrotechnika, a naučili se je využít
- se naučili práci v týmu při řešení i realizaci konkrétních úloh včetně tvůrčí komunikace a prospěšné kritiky

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

2. ročník

<i>Výsledky vzdělávání Žák:</i>	<i>Učivo</i>	<i>Hodin</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Umět na příkladech ukázat použití logických funkcí. - Znat základní logické operátory. - Znat a umět použít zákony Boolovy algebry . - Umět vyjádřit logickou funkci zadanou tabulkou pravdivostních hodnot pomocí základního součtového a součinného tvaru.	Logické funkce a Boolova algebra <ul style="list-style-type: none"> 1.Využití logických funkcí. 2.Základní operátory a sestavování logických funkcí. 3.Zákony Boolovy algebry. 4.Využití zákonů Boolovy algebry. 5.Zadání logické funkce tabulkou pravdivostních hodnot. 6.Základní součtový tvar. 7.Základní součinný tvar.	9 (3)
<ul style="list-style-type: none"> - Pochopit a umět použít metody minimalizace logických funkcí. - Pochopit význam provést minimalizace neúplně zadaných funkcí. - Umět provést minimalizaci neúplně zadané funkce. - Umět realizovat logická schémata s použitím výhradně logických členů NAND popřípadě NOR.	Minimalizace kombinačních logických funkcí <ul style="list-style-type: none"> 1.Algebraická minimalizace. 2.Minimalizace pomocí Karnaughových map. 3.Minimalizace neúplně zadané funkce. 4.Realizace logických schémat pomocí členů NAND. 5.Realizace logických schémat pomocí členů NOR.	10 (3)
<ul style="list-style-type: none"> - Pochopit funkci dalších kombinačních funkcí realizovaných v integrovaných obvodech. - Umět určovat jejich funkci pomocí údajů obsažených v katalogích výrobců.	Obvyklé kombinační funkce <ul style="list-style-type: none"> 1.Dvojkový dekodér. 2.Demultiple xor. 3.Multiple xor. 4.Integrované kombinační obvody.	11 (4)

<ul style="list-style-type: none"> - Pochopit význam různých zobrazení dat v počítači a naučit se je vzájemně převádět. - Seznámit se s operacemi ve dvojkové aritmetice - Pochopit funkci sčítačky pro celá nezáporná čísla. 	<p>Číselné kódy a aritmetické obvody</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Převod mezi desítkovou a dvojkovou soustavou. 2.Zobrazení dat v počítači. 3.Operace ve dvojkové aritmetice. 4.Sčítačka pro celá nezáporná čísla. 	8 (3)
<ul style="list-style-type: none"> - Pochopit funkci základních klopných obvodů - Pochopit potřebu dodržet podmínky správné činnosti klopných obvodů - Pochopit funkci a význam použití klopných obvodů typu MS. - Být obeznámen s některými klopnými obvody realizovanými pomocí integrovaných obvodů - Chápat význam dodržování výrobcem stanovených dynamických parametrů. - Rozumět možnostem využití výrobcem zaručených parametrů klopných obvodů. 	<p>Klopné obvody</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Klopné obvody RS. 2.Klopný obvod D a RS se vstupem C. 3.Využití a podmínky správné činnosti klopných obvodů. 4.Klopné obvody MS. 5.Dynamické parametry klopných obvodů. 6.Integrované klopné obvody. 	15(5)
<ul style="list-style-type: none"> - Pochopit funkci a zapojení registrů. - Pochopit funkci a zapojení synchronních čítačů ve dvojkové soustavě. - Pochopit funkci a zapojení asynchronního čítače ve dvojkové soustavě. - Chápat rozdílné vlastnosti synchronního a asynchronního čítače. - Být obeznámen s některými klopnými realizovanými pomocí integrovaných obvodů. - Umět určovat jejich funkci pomocí údajů obsažených v katalozích výrobců. 	<p>Realizace registrů a čítačů</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Registry. 2.Integrované registry. 3.Synchronní čítač ve dvojkové soustavě. 4.Asynchronní čítač ve dvojkové soustavě. 5.Porovnání synchronního a asynchronního čítače. 6.Integrované čítače 	15(5)

Cvičení bude probíhat chronologicky s probíraným učivem, na které bude přímo navazovat. Zpočátku se bude jednat hlavně o výpočty a od látky logických funkcí pak již o realizaci těchto funkcí pomocí navržených logických obvodů kombinačních, sekvenčních a jejich aplikací v návrhu a realizaci registrů a čítačů.

Zpracoval: Ing. Jan Janoud